Oogst stemt telers tevreden

Hier en daar is het wat nat, maar over het algemeen verloopt de oogst en verwerking van de zomerbloeiende gewassen vlot. Waar het rooien van de lelies en vaste planten nog even door gaat, zijn de meeste gladiolen, dahlia's en Zantedeschia's inmiddels de grond uit. Tijd om de balans op te maken. De opbrengsten zijn overwegend goed, de geluiden over de handel wisselend.

Fotografie: René Faas

Gladiool

Tekst: René Bouwmeester

Telers van gladiolenknollen kunnen over het algemeen terugkijken op een goed seizoen. Johan Koomen van Koomen Bloembollen uit Ens is in zijn nopjes met de oogst. Samen met Rob Balk van Balk Bloembollen teelt hij gladiolen. Ze zijn daarvoor uitgeweken naar percelen in Overijssel en Drenthe. “Rondom Ens zijn op alle percelen al eens gladiolen geplant. Daar blijven we weg, want het risico op droogrot is te groot. We zoeken altijd naar nieuwe percelen, liefst humusrijke zandgronden. In de regio Raalte, Staphorst en verder zijn nooit bollen geteeld, dus dat is heel geschikt.”

Koomen is tevreden met het resultaat. Hij vindt het een jaar ‘uit het boekje’. “Dit moeten we maar goed onthouden, want zoals het dit jaar ging, zal het niet vaak gebeuren. De groei was heel goed dit jaar. We nemen geregeld monsters en het was duidelijk dat de knollen snel voldoende waren gegroeid. Daardoor konden we vroeg aan de gang met kneuzen en uiteindelijk waren we ook bijtijds klaar met oogsten en verwerken. Het ging echt fantastisch.”

Over de kwaliteit is Koomen goed te spreken. “We hebben voldoende producten in de maten die we willen hebben en dit jaar hebben we geen last gehad van ziek en zeer. Vorig jaar was het allemaal behoorlijk minder dan dit jaar.” Ook de belangstelling voor het product is in orde, vindt Koomen. Hij merkt dat relatief nieuwe markten als Iran en Pakistan belangstelling hebben.

Peter van den Boomen van Van den Boomen Bloembollen bv uit Boekel heeft vergelijkbare ervaringen als Koomen. “De opbrengst is gewoon goed dit jaar. De warme septembermaand heeft veel goed gedaan voor de groei. Dat hadden ze echt nodig. Er is niet veel dat niet is opgekomen. Ook bij de kralen (de kleine knolletjes) is de kieming beter dan vorig jaar, zoals alles vorig jaar duidelijk minder was.”

Ook Van den Boomen heeft zorg gehad om droogrot. Deze schimmel kan decennia de bodem besmetten zonder dat vatbare gewassen aanwezig zijn. Van den Boomen houdt een marge aan van 35 jaar voor hij weer gladiolen op een perceel plant. Het probleem is echter dat de gegevens niet altijd voorhanden zijn. “Het is elk jaar weer een risico omdat steeds meer percelen in de regio beteeld zijn geweest. Je weet soms niet of er met grond is geschoven, bijvoorbeeld om een sloot te dempen. Maar dit jaar ging het goed.”

Dahlia

Tekst: Monique Ooms

Positieve geluiden van verschillende dahliatelers over de oogst 2017. M.H. van der Zon en Zn. uit Lisse teelt zo'n 12 hectare dahlia's, daarbij gaat het om 25 soorten. "Wij startten 18 oktober met rooien, eerder was er geen tijd. De narcissen moesten de grond in. Op dat moment waren de dahlia's wel mooi afgerijpt", vertelt Nic van der Zon. Het rooien ging 'stug'. "De bollen waren harig, veel wortels, waardoor we veel zand meenamen. Het rooien ging langzaam, we deden zo'n 2 hectare per week en daarvoor moesten we volle dagen aan de bak."
Over de kwaliteit van de knollen en de aantallen is Van der Zon echter heel tevreden. "Het gewas is gezond. We hebben veel geïnvesteerd in weefselkweek en dat betaalt zich nu terug." Van der Zon kon zijn verplichtingen zonder problemen nakomen. "We hebben alles keurig kunnen leveren op 1 december."
Ook tevreden geluiden uit de Haarlemmermeer, waar Gerard van Bentem begin oktober startte met de oogst van zo'n 14 hectare dahlia's. "Wij telen zestig soorten en het rooien is zonder problemen verlopen. We hadden nauwelijks last van het weer, dus we konden zo'n 3 hectare per week van het land halen."
Zowel de grootte van de knollen als de aantallen en de kwaliteit van het product stemmen Van Bentem tot tevredenheid. "Er is niks afwijkends te melden over de oogst van dit jaar. Als het product gezond is, werkt dat in de schuur ook prettig. Het is allemaal heel vlotjes verlopen, we hebben alles kunnen leveren wat was besteld. Ik teken ervoor als het elk jaar zo gaat." Hij had zo'n 80 tot 90 procent van zijn oogst voorverkocht. "De prijzen zijn goed, het loopt lekker weg. Langzamerhand trekt de markt voor dahlia aan. Dat is een mooie ontwikkeling."

Vaste planten

Tekst: Arie Dwarswaard

November is voor de meeste landplantentelers nog niet de maand waarin het al volop rooien is van de vaste planten. Alleen gewassen als pioen en Hosta zijn of worden nu volop gerooid. Teler Theo Vilier uit het Noord-Brabantse Boerdonk is drie weken geleden begonnen met rooien. “Wij rooien van half november tot eind maart. We hebben een heel gevarieerd sortiment van meer dan tweehonderdvijftig soorten. Daarvan loopt de rooitijd sterk uiteen. Astilbe is er nu al uit, maar lavendel rooien we pas eind maart.”

Over het weer in zijn teeltgebied is Vilier goed te spreken. “Waar we vorig jaar vooral in juni met wateroverlast te maken hebben gehad, was het deze zomer net andersom. We hebben meermalen moeten beregenen. Zeker een gewas als Astilbe heeft het in zo’n zomer minder gemakkelijk dan andere gewassen.”

Ook het najaar verloopt in het oostelijk deel van Noord-Brabant wat neerslag betreft positief. “Tot nu toe valt het mee. Daardoor kunnen we rooien als dat nodig is. Wat we rooien komt mooi de grond uit. De kwaliteit is beter dan vorig jaar. De vraag is redelijk, dus wat ons betreft ziet het er goed uit.”

In de Bloembollenstreek is de rooisituatie niet heel veel anders, stelt Arnold van Berkel uit Hillegom. “Er wordt eind november nog niet volop gerooid. Wij rooien nu wat er op afroep uit moet. Pas in december gaan we met de grote partijen aan de slag.”

De geluiden die Van Berkel van collega’s uit de streek hoort, stemmen positief. “Er wordt redelijk goed gerooid. De handel is goed en daardoor is de stemming ook positief.”

Waar het in Noord-Brabant meevalt met de neerslag, krijgt de Bloembollenstreek met vrij veel regen te maken. Geen punt van zorg, aldus Van Berkel. “Als er een keer 15 mm neerslag valt, dan kun je vaak de volgende dag al weer aan de slag. Op zandtuinen is dat geen probleem. We hebben vaak meer zorgen om vorst, maar daar ziet het voorlopig nog niet naar uit. We houden nog even open weer.”

Zantedeschia

Tekst: Arie Dwarswaard

Ontevreden zijn ze niet, de telers Rob Duineveld van G.J. Duineveld uit Breezand en Paul Broersen van het gelijknamige bedrijf uit Anna Paulowna. Eind november hebben ze de leverbare knollen er uit en is het alleen nog zaak om de snippers te rooien.
Duineveld teelt 10 hectare knollen en startte eind oktober met de oogst. Ondanks de regen die regelmatig viel, is het rooien goed verlopen. Een eerste indruk van het gerooide stemt tot tevredenheid. “We hebben de indruk dat het redelijk tot goed is. De groei is gemiddeld genomen goed geweest, ondanks dat we minder warmte hebben gehad in september dan vorig jaar. Hoe de opbrengst werkelijk is, valt nog niet goed te zeggen, omdat we na het rooien de knollen zo’n zeven weken bewaren voordat we ze gaan verwerken. Dan kun je zien of er uitval is. Maar over wat we aan kisten per hectare gerooid hebben, ben ik niet negatief. Ook de nog te rooien snippers zien er redelijk geslaagd uit.”
Ook Paul Broersen, die in totaal 5,5 hectare teelt, deels voor eigen rekening, deels op contract, is klaar met het leverbaar te rooien. Hij begon al op 7 oktober, omdat hij een andere manier van rooien heeft. “We maaien eerst het loof af en wachten dan een aantal dagen zodat de knollen kunnen besterven. Daarna gaan we rooien en rapen de knollen van de machine af. Dat is wel arbeidsintensiever, maar door deze manier van werken is de beschadiging bij ons teruggebracht tot nul. De knollen hoeven namelijk na het rooien niet meer de kist uit; ze gaan direct voor de droogwand. Daarnaast blijft alle grond op het land.”
Wat de handel betreft, zijn de mannen het eens: de stemming is goed. De knollen zijn in het algemeen goed te verkopen. Voor een kapitaalsintensieve teelt als Zantedeschia geen overbodige luxe.

Lelie

Tekst: Roza van der Veer

Een goede oogst, lastige rooi-omstandigheden en prijzen die onder druk staan. Dat beeld van oogstjaar 2017 schetsen lelietelers uit Drenthe en de Noordoostpolder. CNB-vertegenwoordiger Martin Heemskerk heeft de indruk dat de oogst wat minder is. “Mogelijk door de late vorst en natte perioden in de zomer.”

Geert Burger van Burger Lelies en Tulpen uit Espel heeft tweederde van de leliebollen in de schuur staan. Hij is tevreden over de oogst. “Het loopt niet over de mand, maar het is bij ons normaal qua hoeveelheid en formaat. We kunnen voor 90 tot 103 procent uitleveren.” Burger maakt deel uit van kwekersvereniging BLOEMS met acht aangesloten bedrijven met veelal LA-hybriden in de polder. “Zelf hebben wij de helft van ons areaal van 90 hectare in Limburg staan waar we OT’s en Oriëntals telen. Ook daar is de oogst prima.”

Henk Joling van de Maatschap Joling uit Westerveld is eveneens blij met de lelieoogst. Het bedrijf heeft 90 hectare lelies waarvan de LA-hybriden, de OT’s en de tweejarige Oriëntals grotendeels zijn gerooid. De bollen zijn ‘grof’, meldt Joling. Veel grote bollen en een flink volume. “Ik verwacht dat de oogst van de andere leliesoorten vergelijkbaar is.”

Om grote bollen te krijgen, heeft Joling wel het nodige werk moeten verzetten. Weliswaar was de vorst in april in Drenthe minder streng dan elders, de teler is wel bezig geweest met beregening en druppelslangen. “Dat heeft geholpen.” Gunstig was volgens hem het mooie voorjaar waardoor de bollen vroeg konden worden geplant. “Verder was er weinig vuur door de droge periode na de vorst.”

Minder gelukkig is Joling met de oogstomstandigheden. Door de vele regen gaat het rooien langzamer. Ook in de Noordoostpolder speelt dit probleem. Burger: “Er zijn weinig droge dagen. Dan moet je gelijk een lange dag maken om de schuur vol te houden.”
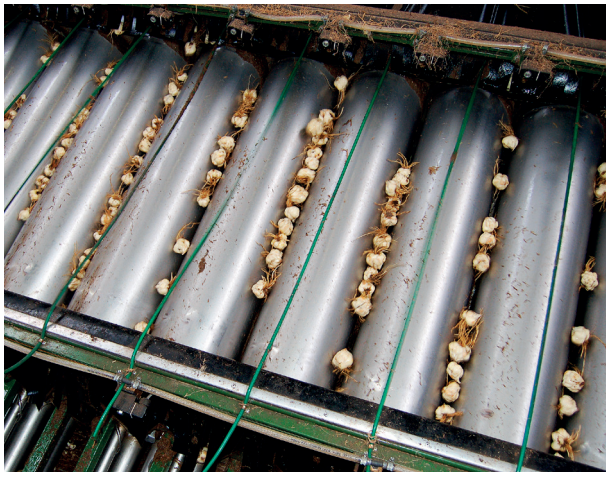
Het overgrote deel van de leliebollen van beide bedrijven is in de voorverkoop verkocht tegen goede prijzen. De prijzen voor de resterende bollen zijn slecht. ‘Grimmig’ noemt Burger de handel. “Een drama”, aldus Joling over de prijzen. Beiden wijzen naar het te grote areaal en de exportproblemen met China. Volgens lelievertegenwoordiger Heemskerk kan alleen krimp van het areaal met 500 hectare de prijzen stabiliseren. “Er zijn te veel lelies terwijl de vraag daalt. Dat wringt.”